

KA1

Nr 1.

Ansvarig utgivare:
P. WALDENSTRÖM

Den 8 jan. 1908

Pris pr år:
På posten kr. 1.50
På Expeditionen » 1.25

66 årg.

Innehåll: Till Pietistens läsare. — Pauli brev till den kristna församlingen i Éfesus, av P. W. (illustrerat). — Tal vid sorgfesten till minne av Oscar II, av P. W. — Vad kan jag göra för Herren? — Från verksamhetsfältet. — »Ännu icke troende.» — Korta, lärorika yttranden. — Skulden betald, P. W. — Oscar Ahnfelt, av J. Nyren (med fotografi). — Bok-Sofi, av P. W. (med fotografi). — Fullkomlig frid. — Från andra läger. — Vetenskapen. — Från expeditionen. — Till ledning vid bibelstudium och bibelsamtal, av P. W. — En brand ryckt ur elden. — För de små. — Brev från Lappland. — Anmälän. — Annonser.

Till Pietistens läsare.

Pietisten har däri varit olik andra andliga tidningar, att den innehållit huvudsakligen större verk, som genomgått flere årgångar. Strödda bitar — plockgods att jag så må säga — kunna vara goda. Sådana komma även att inflyta i tidningen. Men vad vi främst behöva, det är att föras djupare in i Guds ord i dess sammanhang. Endast så kunna vi bevaras från att ryckas med av allehanda andliga yrväder, som komma susande från olika håll samt anställa så stor förödelse på Guds åkerfält. Det skall fördenskull bliva min uppgift att i korta uppbyggelseartiklar behandla hela bibelböcker i ett sammanhang. Början sker med Pauli brev till den kristna församlingen i Éfesus. Låt oss bedja Gud om nåd att leva oss in i hans ord, som är visst och kan lära och kan frälsa våra själar.

I detta arbete kunna våra vänner hjälpa mig genom bön, såsom jag vet, att de hittills gjort. Ty skola vi vara till något dugliga, så måste det vara av Gud, den Gud som sänt sin enfödde Son till att taga bort världens synd och föra världen tillbaka till honom. Han är en bönhörande Gud.

P. W.

Pauli brev till den kristna församlingen i Éfesus.

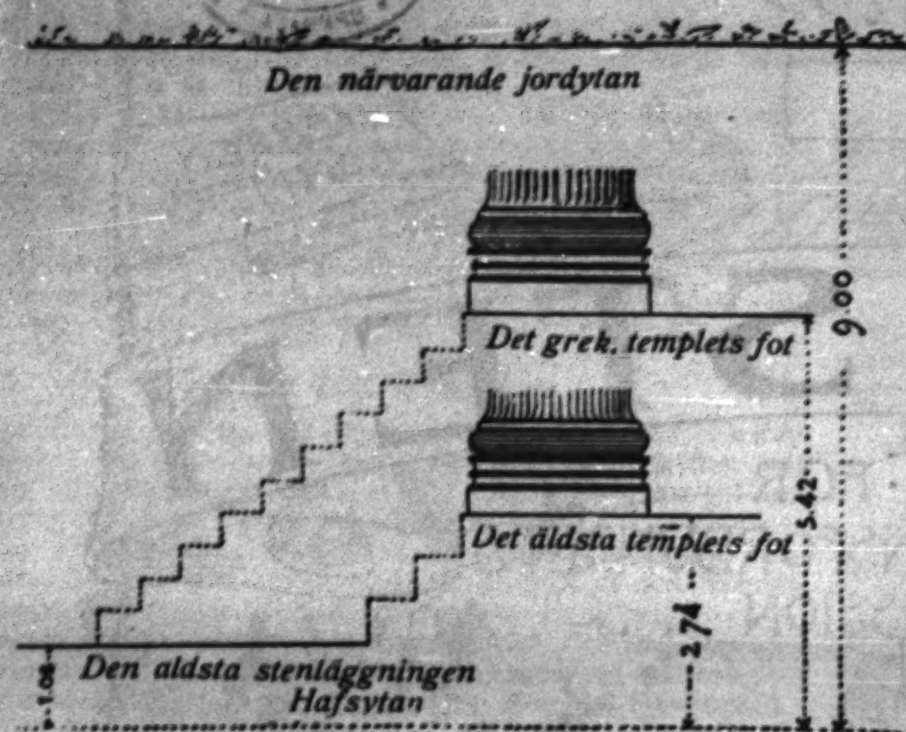
Inledning.

Byn Ajasaluk, den plats där det gamla Éfesus låg.

För att rätt förstå de apostoliska breven, är det nödvändigt att veta, under vilka förhållanden de äro skrivna. Därigenom sprides över dem ett ljus, som annars är omöjligt att erhålla.

Éfesus var en av det gamla romerska rikets största och mest betydande städer, huvudstad i den romerska provinsen Asien, som omfattade de västra kustlandskapen av Mindre Asien, näml. Karien, Lydien och Mysien. Det är denna provins, som menas, när det i Apg. 2: 9; 6: 9 talas om Asien, så ock när det i Apg. 16: 6 heter, att Anden hindrade Paulus att tala ordet i Asien, samt i Apg. 19: 10 att alla,

som bodde i Asien, både judar och greker, fingo höra Herrens ord under apostelns vistelse i Efesus. Det är viktigt att märka detta. Ty när vi nu säga Asien, så mena vi hela den stora världsdelen Asien, av vilken den romerska provinsen Asien var endast en liten bit, ej fullt så stor som halva Sverige.

Staden Efesus låg vid floden Kaystrus, nära kusten av Egeiska havet. Det hade en utmärkt hamn med stor sjöfart och handel. Denna hamn är sedan lång tid tillbaka igengrundad. Av jordytans olika höjd över havet i forna tider och nu kan läsaren få en föreställning genom teckningen här ovan.

Denna teckning är av stort intresse. Den visar

Den Efesiska Diana.

Utgrävningsarbetet på platsen för det gamla Dianatemplet i Efesus.

först havsyntans höjd, därefter gatustensättningens i det gamla Efesus höjd över havet (1,08 meter), vidare det gamla tempelplanets höjd (2,74 meter), vidare planet av det tempel, som Alexander den store på det förras ruiner lät uppbygga och som stod där på apostelns tid (5,42 meter), samt slutligen den närvarande, genom grus av ruiner samt uppslamningar från floden bildade markytans höjd (9 meter över havet).

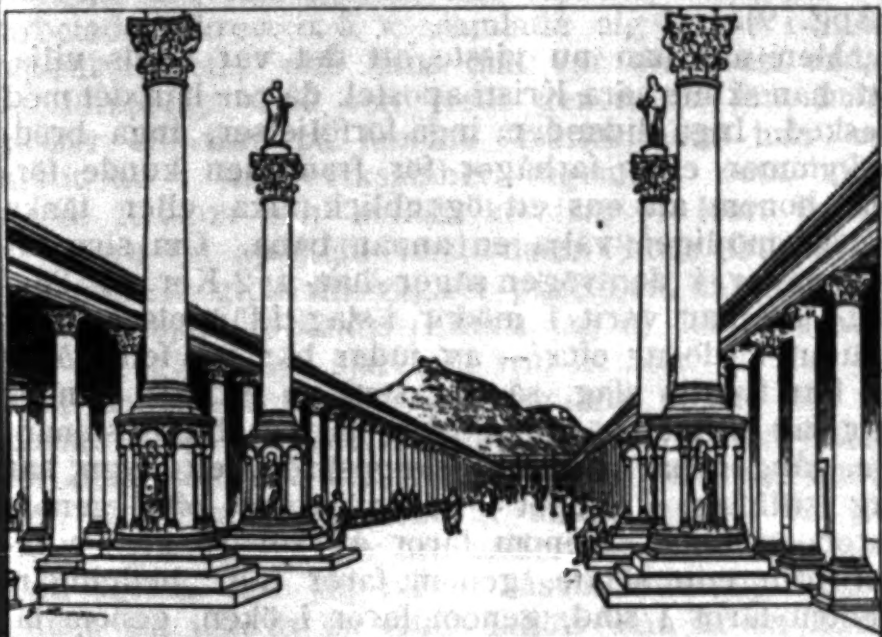
Stadens största märkvärdighet var det stora Artemis- eller Dianatemplet. Artemis var en kvinnlig gudomlighet, som dyrkades av de gamla grekerna och romarne. Dessa senare kallade henne Diana.

Det gamla templet började uppföras omkr. år 600 f. Kr. samt fullbordades vid pass 200 år därefter. Det var byggt av vit marmor med stora pelare samt smyckat med bildhuggerier av Greklands förnämsta mästare. År 356 f. Kr., samma natt som Alexander den store föddes, förstördes det genom mordbrand, anlagd av en viss Heróstratus, som på detta sätt ville göra sitt namn odödligt. Alexander lät genom sin arkitekt Dinókrates åter bygga upp det, större och praktfullare, än det varit förut. Den nya byggnaden, som räknades till den gamla världens sju underverk, var 130 meter lång och 70 meter bred samt hade 128 pelare, som voro 20 meter höga. Där förvarades en bild av gudinnan. (Apg. 19: 35). Dess utseende visar teckningen här bredvid.

En skara guldsmeder i Efesus hade sin näring av att göra och sälja små avbildningar av templet och gudinnans bild. Dessa guldsmeder tillställde ett upplopp mot Paulus, emedan hans predikan mot avgudarna hotade deras hantverk. Därom må läsas Apg. 19.

Templet var utomordentligt rikt på dyrbara tempelskänker. Men den romerske kejsaren Nero (omkring 50 e. Kr.) rövade ifrån det alla dess skatter. År 262 e. Kr. förstördes det genom eld av

goterna, som härjade Éfesus. Från denna tid förföll staden hastigt, tills den blev alldeles utplånad från jorden. På den plats, där den låg, står nu endast en usel by, benämnd Ajasaluk, av vilken läsaren ser en bild på sid. 1. Stora kostnader och mycket arbete har man offrat för att gräva fram, vad som kan finnas kvar av den forna staden. En fotografi av detta arbete ser läsaren på sid. 2. Genom dessa grävningar har man lyckats upptäcka lämningar av några bland den stolta stadens mest betydande byggnadsverk, bland andra den stora och vitt berömda teatern, som enligt överdriven beräkning såges hava rymt 56 tusen personer. Även har man hittat några stycken av de pelare, som tillhört Diánatemplet. Dessa förvaras nu i British Museum i London, där de genom sina kolossala dimensioner giva besökaren en livlig påminnelse om fåfängligheten av alla mänskliga storverk samt om den bibliska sanningen, att avgudarne skola platt förgås.

Huru den gata förmodas ha sett ut, vars ruiner närliggande teckning visar.

På en av teckningarna här ser läsaren en hop ruiner. Den visar, huru en av stadens förut praktfulla gator nu ser ut. Huru man tänker sig hennes ursprungliga utseende, visar den bredvid stående teckningen.

Paulus besökte Éfesus på sin andra missionsresa och grundlade där en stor och blomstrande kristen församling (Apg. 18: 19 f.). På sin tredje missionsresa kom han åter dit och verkade där i två år och tre månader (Apg. 19: 8, 10). Under tiden skrev han det första brevet till församlingen i Korint samt brevet till Galaterna. Han lämnade staden till följd av ett upplopp, som vidlyftigt beskrives i Apg. 19: 23 följ. Sedan åter såg han den aldrig mer.

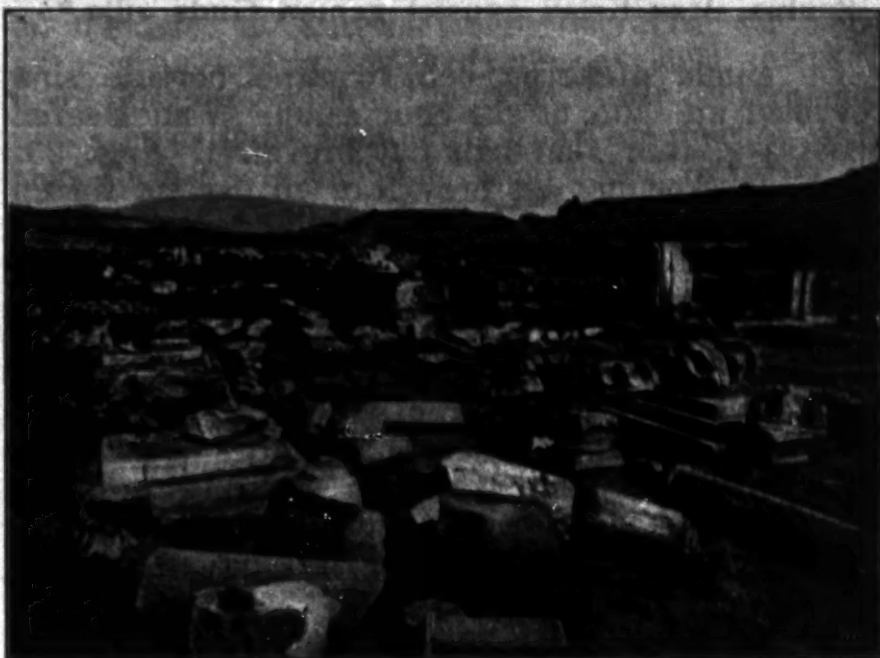
Församlingen i Éfesus synes från början hava bestått, åtminstone till största delen, av omvända judar (Apg. 18: 19 f.). Men snart blevo de omvända hedningarna så övervägande i antal, att aposteln i sitt brev talar såsom till en hedning-

kristen församling (se kap. 1: 13 f., 2: 1 följ., 3: 1, 4: 17).

När Paulus från sin tredje missionsresa återvände till Jerusalem, reste han längs Mindre Asiens kust (Apg. 20: 3-15). Men han seglade med avsikt förbi Éfesus, för att icke bliva fördröjd i Asien (Apg. 20: 16), samt kallade församlingens äldste därifrån till sig i Miletus, där han tog ett rörande avsked av dem (Apg. 20: 17 följ.).

Efter Pauli död skall aposteln Johannes hava övertagit värden om de asiatiska församlingarna samt bosatt sig i Éfesus, där han blivit kvar till sin död. När han blev så gammal, att han icke kunde gå upp i församlingen, så lät han bära sig dit för att säga endast dessa ord: Barn, älsken varandra.

När aposteln skrev efeserbrevet, satt han fången (se kap. 3: 1, 4: 1, 6: 20). Av gammalt har man därför ansett brevet vara skrivet från Rom. Som-

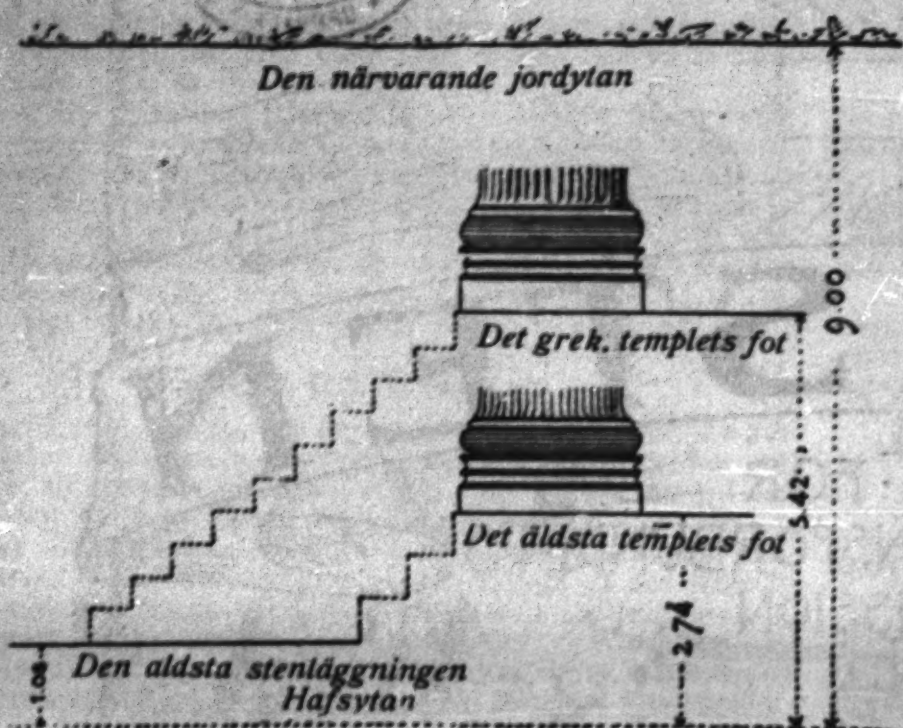

Ruiner av en uppgrävd gata i Éfesus.

liga mycket framstående bibeltolkare tro dock av flere skäl, att det är skrivet från Cesarea, där Paulus satt fången i två år (Apg. 24: 27), innan han, på grund av sin egen vädjan till kejsaren (Apg. 25: 11), fördes till Rom (Apg. 27: 1 följ.). Det är icke möjligt att med full visshet avgöra, vilkendera av dessa meningar, som är den riktiga.

Brevet, som fördes till Éfesus av Pauli vän Týkikus (kap. 6: 21), är antagligen skrivet mellan åren 60 och 62 e. Kr. Närmare kan man icke komma, då man ej med visshet vet, varifrån det är skrivet. Det har två huvudavdelningar. Den första (kap. 1-3) utgör en kraftig framställning av Guds frälsningsråd, den senare (kap. 4-6) innehåller förmaningar och slutönskan.

Det sista vi i Nya testamentet höra om den en gång så blomstrande församlingen i Éfesus, är vad vi läsa i Upp. 2: 1-7: Detta säger den, som håller de sju stjärnorna i sin högra hand, den som

som bodde i Asien, både judar och greker, fingo höra Herrens ord under apostelns vistelse i Efesus. Det är viktigt att märka detta. Ty när vi nu säga Asien, så mena vi hela den stora världsdelen Asien, av vilken den romerska provinsen Asien var endast en liten bit, ej fullt så stor som halva Sverige.

Staden Efesus låg vid floden Kaystrus, nära kusten av Egeiska havet. Det hade en utmärkt hamn med stor sjöfart och handel. Denna hamn är sedan lång tid tillbaka igengrundad. Av jordytans olika höjd över havet i forna tider och nu kan läsaren få en föreställning genom teckningen här ovan.

Denna teckning är av stort intresse. Den visar

Den Efesiska Diana.

Utgrävningsarbetet på platsen för det gamla Dianatemplet i Efesus.

först havsytans höjd, därefter gatustensättningens i det gamla Efesus höjd över havet (1,08 meter), vidare det gamla tempelplanets höjd (2,74 meter), vidare planet av det tempel, som Alexander den store på det förras ruiner lät uppbygga och som stod där på apostelns tid (5,42 meter), samt slutligen den närvarande, genom grus av ruiner samt uppslamningar från floden bildade markytans höjd (9 meter över havet).

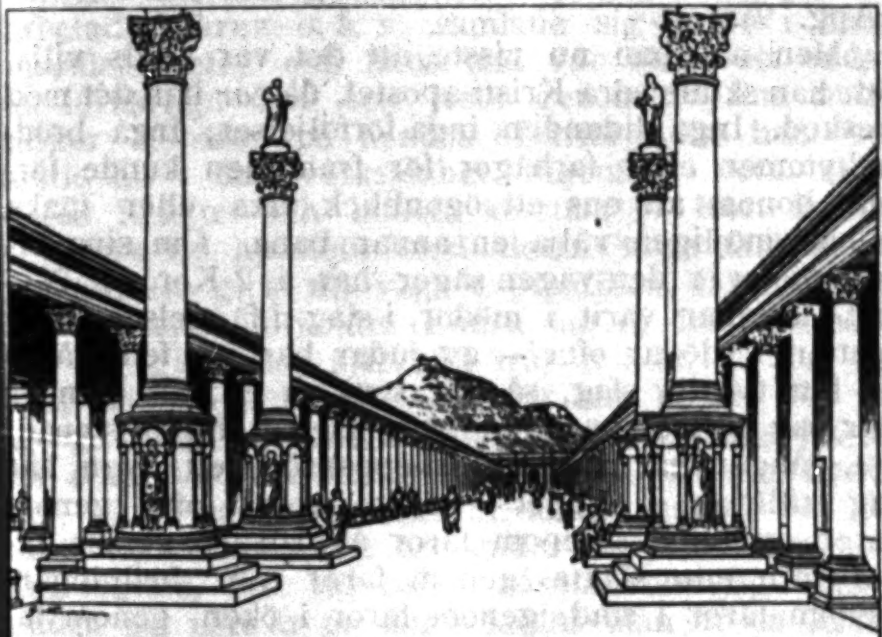
Stadens största märkvärdighet var det stora Artemis- eller Dianatemplet. Artemis var en kvinnlig gudomlighet, som dyrkades av de gamla grekerna och romarna. Dessa senare kallade henne Diána.

Det gamla templet började uppföras omkr. år 600 f. Kr. samt fullbordades vid pass 200 år därefter. Det var byggt av vit marmor med stora pelare samt smyckat med bildhuggerier av Greklands förnämsta mästare. År 356 f. Kr., samma natt som Alexander den store föddes, förstördes det genom mordbrand, anlagd av en viss Heróstratus, som på detta sätt ville göra sitt namn odödligt. Alexander lät genom sin arkitekt Dinókrates åter bygga upp det, större och praktfullare, än det varit förut. Den nya byggnaden, som räknades till den gamla världens sju underverk, var 130 meter lång och 70 meter bred samt hade 128 pelare, som voro 20 meter höga. Där förvarades en bild av gudinnan. (Apg. 19: 35). Dess utseende visar teckningen här bredvid.

En skara guldsmeder i Efesus hade sin näring av att göra och sälja små avbildningar av templet och gudinnans bild. Dessa guldsmeder tillställde ett upplopp mot Paulus, emedan hans predikan mot avgudarna hotade deras hantverk. Däröfver må läsas Apg. 19.

Templet var utomordentligt rikt på dyrbara tempelskänker. Men den romerske kejsaren Nero (omkring 50 e. Kr.) rövade ifrån det alla dess skatter. År 262 e. Kr. förstördes det genom eld av

goterna, som härjade Éfesus. Från denna tid förföll staden hastigt, tills den blev alldeles utplånad från jorden. På den plats, där den låg, står nu endast en usel by, benämnd Ajasaluk, av vilken läsaren ser en bild på sid. 1. Stora kostnader och mycket arbete har man offrat för att gräva fram, vad som kan finnas kvar av den forna staden. En fotografi av detta arbete ser läsaren på sid. 2. Genom dessa grävningar har man lyckats upptäcka lämningar av några bland den stolta stadens mest betydande byggnadsverk, bland andra den stora och vitt berömda teatern, som enligt överdriven beräkning säges hava rymt 56 tusen personer. Även har man hittat några stycken av de pelare, som tillhört Diánatemplet. Dessa förvaras nu i British Museum i London, där de genom sina kolossala dimensioner giva besökaren en livlig påminnelse om fåfängligheten av alla mänskliga storverk samt om den bibliska sanningen, att avgudarne skola platt förgås.

Huru den gata förmodas ha sett ut, vars ruiner närstående teckning visar.

På en av teckningarna här ser läsaren en hop ruiner. Den visar, huru en av stadens förut praktfulla gator nu ser ut. Huru man tänker sig hennes ursprungliga utseende, visar den bredvid stående teckningen.

Paulus besökte Éfesus på sin andra missionsresa och grundlade där en stor och blomstrande kristen församling (Apg. 18: 19 f.). På sin tredje missionsresa kom han åter dit och verkade där i två år och tre månader (Apg. 19: 8, 10). Under tiden skrev han det första brevet till församlingen i Korint samt brevet till Galaterna. Han lämnade staden till följd av ett upplopp, som vidlyftigt beskrives i Apg. 19: 23 följ. Sedan återgick han den aldrig mer.

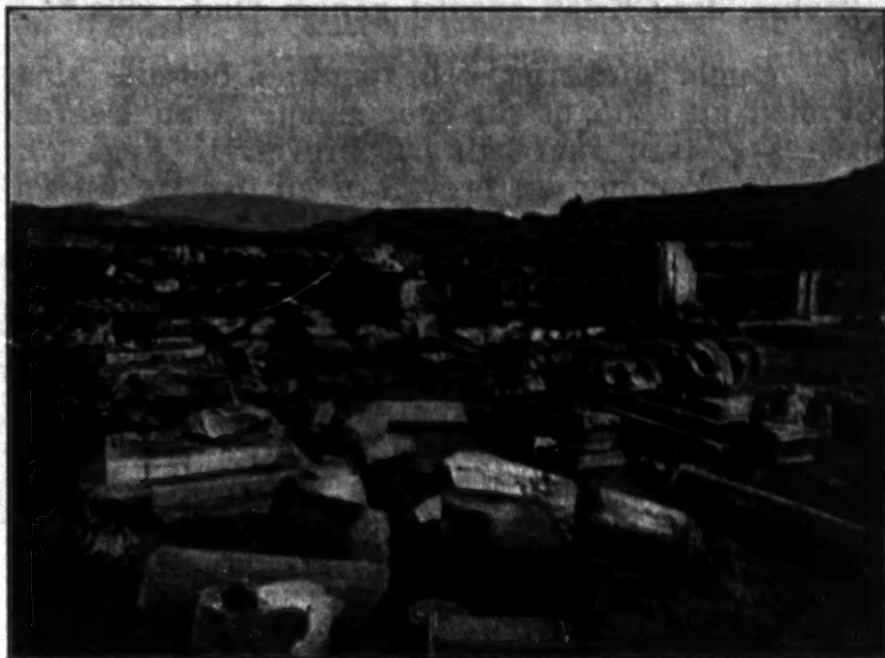
Församlingen i Éfesus synes från början hava bestått, åtminstone till största delen, av omvända judar (Apg. 18: 19 f.). Men snart blevo de omvända hedningarna så övervägande i antal, att aposteln i sitt brev talar såsom till en hedning-

kristen församling (se kap. 1: 13 f., 2: 1 följ., 3: 1, 4: 17).

När Paulus från sin tredje missionsresa återvände till Jerusalem, reste han längs Mindre Asiens kust (Apg. 20: 3-15). Men han seglade med avsikt förbi Éfesus, för att icke bliva fördröjd i Asien (Apg. 20: 16), samt kallade församlingens äldste därifrån till sig i Miletus, där han tog ett rörande avsked av dem (Apg. 20: 17 följ.).

Efter Pauli död skall aposteln Johannes hava övertagit värden om de asiatiska församlingarna samt bosatt sig i Éfesus, där han blivit kvar till sin död. När han blev så gammal, att han icke kunde gå upp i församlingen, så lät han bära sig dit för att säga endast dessa ord: Barn, älsken varandra.

När aposteln skrev efeserbrevet, satt han fången (se kap. 3: 1, 4: 1, 6: 20). Av gammalt har man därför ansett brevet vara skrivet från Rom. Som-

Ruiner av en uppgrävd gata i Éfesus.

liga mycket framstående bibeltolkare tro dock av flere skäl, att det är skrivet från Cesarea, där Paulus satt fången i två år (Apg. 24: 27), innan han, på grund av sin egen vädjan till kejsaren (Apg. 25: 11), fördes till Rom (Apg. 27: 1 följ.). Det är icke möjligt att med full visshet avgöra, vilkendera av dessa meningar, som är den riktiga.

Brevet, som fördes till Éfesus av Pauli vän Týkikus (kap. 6: 21), är antagligen skrivet mellan åren 60 och 62 e. Kr. Närmare kan man icke komma, då man ej med visshet vet, varifrån det är skrivet. Det har två huvudavdelningar. Den första (kap. 1-3) utgör en kraftig framställning av Guds frälsningsråd, den senare (kap. 4-6) innehåller förmaningar och slutönskan.

Det sista vi i Nya testamentet höra om den en gång så blomstrande församlingen i Éfesus, är vad vi läsa i Upp. 2: 1-7: Detta säger den, som håller de sju stjärnorna i sin högra hand, den som

vandrar mitt ibland de sju ljusstakarna av guld: Jag vet dina gärningar och ditt arbete och din uthållighet, och att du icke kan fördraga de onda, och du har prövat dem, som säga sig vara apostlar och icke äro det, och du har funnit dem vara lögnaktiga. Och du har uthållighet och har fördragit för mitt namns skull och har icke blivit trött. Men jag har emot dig, att du har övergivit din första kärlek. Kom alltså ihåg, varifrån du är fallen, och ändra ditt sinne och gör de första gärningarna; varom icke kommer jag till dig och skall flytta din ljusstake från sitt rum, om du icke ändrat ditt sinne. Den som segrar, honom skall jag giva att äta av livets träd, som är i Guds paradis.

Ef. 1: 1.

Paulus, Jesu Kristi apostel genom Guds vilja.*

De gamla grekerna och romarne började sina brev med att sätta ut sitt eget namn, så att läsaren genast såg, från vem han fått brevet. I Apg. 23: 26 följ. förekommer ett brev från en överste till en landshövding, och det börjar sålunda: Klaudius Lysias önskar den stormäktige landshövdingen Felix glädje. Paulus följer denna sed och sätter också sitt namn främst i alla sina brev. Detsamma göra Petrus, Jakob och Judas i sina. Hos oss är seden den, att brevskrivaren sätter sitt namn sist. Johannes däremot nämner ingenstädes sitt namn, varken i sitt evangelium eller i sina brev.

Av 2 Tess. 2: 2 se vi, att det på sina håll förekom brev, som föregåvos vara skrivna av Paulus, men som icke voro det. Paulus varnar för dessa brev. De voro skrivna av villoandar, som begagnade sig av Pauli namn för att vinna förtroende och insteg hos de kristna samt kunna desto lättare förvilla dem. Att falska skrifter voro i omlopp, se vi även av Luk. 1: 1. Än idag äro flere sådana skrifter i behåll samt benämnas Nya testamentets apokryfer. Villans ande har varit verksam alla tider, och det var därför av utomordentligt stor vikt, att den gamla kyrkan samlade de apostoliska skrifterna till ett helt med avskiljande av de falska. På det sättet fingo vi den bok, som nu kallas Nya testamentet.

Aposteln Paulus plögade diktera sina brev för skrivare. Så t. ex. hette skrivaren till romarebrevet Tertius (Rom. 16: 22). Men för att före-

* I Pietisten kommer jag att överallt använda den av mig utgivna översättningen av Nya testamentet och Psaltaren. Den är utan gensägelse den, som mest troget följer grundtexten. Jag vill därför anbefalla den samma till alla mina läsare. I denna översättning äro alla namn, vilkas uttal kan vara tvivelaktigt, försedda med ett tontecken, som utvisar, på vilken stavelse tonvikten skall läggas vid uttalet. Det skall sålunda t. ex. icke heta, såsom man ofta får höra, Efesus utan Efesus, så att tonvikten lägges på första stavelsen.

bygga förfalskningar skrev han alltid själv sluthälsningen, såsom han säger i 1 Kor. 16: 21: Hälsningen är med min, Pauli, egen hand. Detta var tecknet i alla hans brev, säger han i 2 Tess. 3: 17.

Paulus lägger synnerligen stor vikt på sitt ämbete såsom apostel. Han hade blivit det icke av eget val utan genom Guds vilja. I brevet till Galaterna säger han också, att han var apostel icke av människor, icke heller genom en människa utan genom Jesus Kristus och Gud Fader (Gal. 1: 1). Ingen människa kallade eller sände honom, icke heller var det genom någon människa, som han mottog Guds kallelse. Timoteus, Titus, Silas m. fl. hade även kallelse av Gud men genom Paulus. Så var det icke med Paulus själv. Han hade i likhet med andra apostlar omedelbar kallelse av Gud genom Jesus Kristus, och denna kallelse träffade honom vid ett tillfälle, då han var allra längst från varje tanke på att bliva kristen. Han var ju tvärtom på väg till Damaskus för att fångsla de troende där och föra dem bundna till Jerusalem (Apg. 9).

Men när han nu visste, att det var Guds vilja, att han skulle vara Kristi apostel, då var han det med besked. Inga lidanden, inga förföljelser, inga brödbekymmer eller farhågor för framtiden kunde för- må honom att ens ett ögonblick vika eller tänka på att möjligen välja en annan bana. Om sina erfarenheter i den vägen säger han i 2 Kor. 11: 23-29: Jag har varit i mödor, i slag, i fångelser övermåttan, i dödar ofta — av judar har jag fem gånger fått fyratio slag, så när som på ett; tre gånger har jag blivit spöad, en gång har jag blivit stenad, tre gånger har jag lidit skeppsbrott, ett dygn har jag tillbragt i djupet — genom resor ofta, genom faror av floder, genom faror av rövare, genom faror från mitt släkte, genom faror från hedningar, genom faror i stad, genom faror i öken, genom faror på hav, genom faror bland falska bröder; genom arbete och möda, i vakor ofta, i hunger och törst, i fastor ofta, i köld och nakenhet. Utom vad eljest är, tillkommer det dagliga tilloppet till mig omsorger om alla församlingar. Vem är svag, och jag är icke svag? Vem tager anstöt, och jag brinner icke?

Men i allt visste han: *Det är Gud*, som givit mig denna kallelse, det är i hans tjänst jag står. Han vill, att jag skall vara apostel. Och då såg han varken till höger eller vänster. Han var en Jesu Kristi soldat, och en sådan skall icke blinka för det, att kulorna vina på alla sidor.

Ingen har kunnat sätta större värde eller lägga större vikt på sitt apostlaämbete än Paulus. Han kände och erkände villigt, att han var den ringaste av apostlarna, ja icke ens värd att kallas apostel, emedan han hade förföljt Guds församling (1 Kor. 15: 9). Men ämbetet var av Gud, det hade han trots sin ovärdighet fått av Guds nåd (Rom. I: 5). Därför berömde han sig därav med all kraft emot alla falska apostlar och alla, som ville nedsätta hans apostoliska myndighet. Ty sviktade denna

då sviktade hela det evangelium, som han förkunnade. Han hade då ingen rätt att säga till församlingen i Tessalonika: Vi tacka Gud oupphörligt, därför att I, när I av oss fingen det predikade Gudsordet, togen emot det icke såsom människors ord utan, såsom det i sanning är, såsom Guds ord (1 Tess. 2: 13). Då hade han ännu mindre rätt att säga till församlingarna i Galatien: Om vi eller en ängel från himmelen predikar evangelium i strid emot det evangelium, som vi hava predikat, så vare han förbannad (Gal. 1: 8).

Men nu var han apostel, och därför hade han myndighet att tala sådana ord, som annars hade varit uttryck av den mest gudlösa förmåtenhet.

I 2 Kor. 3 prisar även aposteln på det högsta sitt ämbete såsom ett andens ämbete och säger, att det lagens ämbete, som Mose hade, var ingenting alls i härlighet i jämförelse med evangeliets ämbete.

Allt vad han gjorde, allt vad han talade, reste, arbetade, skrev o. s. v. samlade sig därför i hans apostlaämbete, och hans mål var blott ett enda: att förhärliga Gud och Jesus genom att föra människor till tron på honom. Därför hade han beslutit att i sin verksamhet ingenting veta utom Jesus Kristus och honom korsfäst (1 Kor. 2: 2).

Huru nu aposteln med dessa höga tankar om sitt ämbete gick till väga i praktiken, därom berättar han själv följande: Ehuru jag är fri från alla, har jag gjort mig själv till träl åt alla, på det jag skall vinna de flesta. Och jag har blivit för judarna såsom en jude, på det jag skall vinna judar; för dem, som äro under lag, såsom vore jag under lag, ehuru jag själv icke är under lag, på det jag skall vinna dem, som äro under lag. För dem, som äro laglösa, har jag blivit, såsom vore jag laglös, ehuru jag icke är en Guds laglös utan är en Kristi lagbunden, på det jag må vinna dem, som äro laglösa. Jag har blivit för de svaga svag, på det jag skall vinna de svaga. För alla har jag blivit allt, på det jag i varje fall skall frälsa några. Men allt gör jag för evangeliets skull, på det jag må bliva meddelaktig därav (1 Kor. 9: 19-23).

Aposteln visste, att Gud ville, att han skulle vara sådan, därför var han det. Genom den helige Ande fick han sinne och kraft därtill. På människor såg han icke. Vad de fordrade, huru de tackade, huru de dömde, det ingick aldrig i hans beräkningar. Han var icke deras träl, det var icke av dem han skulle ha sin lön. Nej, Jesus Kristus och Gud Fader var den, i vars tjänst han stod. Av hans nåd var han, vad han var, (1 Kor. 15: 10), för honom ville han leva, för honom ville han dö (Rom. 14: 8).

Vilken härlig spegel av en Jesu Kristi efterföljare och apostel är icke detta! Men vad vi därav ha att lära för den tid, som nu är, det vilja vi se i ett följande nummer.

P. W.

Tal

vid Svenska Missionsförbundets sorgfest till minne av konung Oscar II på hans begravningsdag den 19 dec. 1907.

Text Es. 40: 6-8.

En röst höres av en som säger: Predika! Och jag sade: Vad skall jag predika? »Allt kött är gräs, och all dess godhet är såsom blomstret på marken.

Gräset torkar, blomstret vissnar, när Herrens ande blåser därpå. Gräset, det är folket.

Gräset torkar, blomstret vissnar, men vår Guds ord bliver evinnerliga».

Vi känna väl dessa ord. De kunna sättas såsom överskrift över hela det mänskliga livet.

Det är en betydelsefull händelse, som dragit hela denna stora skara tillsammans på denna stund, en händelse av kanske större betydelse, än någon av oss nu förstår. Vår gamle, av hela folket så högt älskade konung är död. Vårt fädernesland har genom hans hädanfärd gjort en mycket smärtsam förlust. Dödsbudet kom icke oväntat, och dock grep det varje svensk mans och kvinnas hjärta djupt. Först när man mister något, förstår man fullt, vad man ägde, när man hade det. Först när man mister en fader, förstår man, huru rik man var, medan man hade honom kvar i livet. Och nu, när vi mist vår gamle folkkäre konung, känna vi, vad han var för sitt folk, medan han levde.

Men allt kött är hö, såsom profeten säger. För dödens konungavälde måste konungen lika så visst böja sig som den ringaste av hans undersåtar. Här finnes ingen förskoning. Döden frågar icke, om han får komma. Han begär aldrig audiens. Han kommer. Han frågar icke efter, om han kommer i tid eller otid, lägligt eller olägligt. Han kommer. Ingen behöver öppna dörren för honom. Han går genom lyckta dörrar. Han rycker maken från maken och maken från maken, barnet från föräldrarna och föräldrarna från barnen. Han frågar icke efter vad det blir av de efterlevande, av änkan eller de fader- eller moderlösa barnen. Han röres icke av deras tårar. Han hör icke deras klagan.

Att döden icke hör till naturen utan är emot naturen, det är uppenbart därav, att allt levande bärvar och flyr för döden. Naturen är Guds skapelse, och där fanns ingen död. Gud är livet, och från honom kommer ingen död. Men synden kom in och skilde människan från Gud, och med synden kom döden. Såsom giftet tränger igenom hela kroppen, om det kommer in i en av dess lemmar, så trängde synden igenom hela mänskligheten. Mänskligheten är icke en massa individer bredvid varandra, utan en organism i många lemmar. Erfarenheten visar även, huru icke allenast synden i allmänhet utan särskilda böjelser och anlag ärvas från släktled till släktled. Och med synden följer

döden såsom skuggan med kroppen. Därför säger Paulus, att döden har genom synden kommit till konungavälde över alla människor (Rom. 5). Ingen är undantagen. En av våra stora skaldar sjunger om dödens ängel:

Hans fot lustvandrar
Och stjälp troner
och Alexandrar,
Napoleoner.

Så ligger nu vår gamle konung där. Han är blek och kall. Hans öga öppnas icke mer, hans mun giver intet ljud, hans hjärta slår icke mer. Det var en högtidlig procession, som idag ledsagade hans stoft till dess sista vilorum. Men var detta det sista? Nej, vi hoppas, att vi här icke behöva sörja såsom de, som hava intet hopp. När liktåget kom in i Riddarholmskyrkan, strålade över den plats, där bären skulle sättas ned, ett stort kors, bildat av hundratals ljuslågor, och i själva korsningen strålade på samma sätt en triangel, den kristna kyrkans urgamla symbol för den treenige Guden. Ja, från korset strålar ljus, Guds härlighets sken, ljuset från de eviga boningarna i Faderns hus, det ljus, som ingen död kan släcka. Såsom döden kommit till konungavälde över alla genom synden, så skola de, som genom tron på Kristus Jesus mottaga gåvan av den nåd och rättfärdighet, som överflödar över alla synder, komma till konungavälde över döden (Rom. 5).

Den framlidne konungen hade till valspråk »Brödrafolkens väl», så länge hans spira sträckte sig över två folk. Sedan det ena av dem trolöst stött honom ifrån sig, var hans valspråk »Sveriges väl». Ingen, som känt honom, skall heller någonsin i sitt hjärta lämna rum för minsta spår till tvivel på, att han i varje sin handling var sitt valspråk trogen, även om han, såsom varje annan människa, kunde begå misstag. Över handlingarna dömer historien, över uppsåtet dömer Gud, och samtiden vet, huru Guds dom i denna sak utfaller.

Svåra politiska strider gjorde under många år hans krona tung. De svåraste slitningarna vållades av unionen mellan brödrafolken. Jag träffade en gång en bekant. Han var klädd i frack och vit halsduk. Jag frågade, varifrån han kom.

»Från slottet» —

»Vad har du gjort där?» —

»Konungen och drottningen skulle, såsom du vet, resa till Norge i kväll. De voro mycket bekymrade över ställningen och hade bett mig komma upp på slottet för att läsa Guds ord och bedja med dem».

Konungens orubbliga vidhållande av freden, när det för honom och Sverige så ytterst kränkande unionsbrottet skedde, har blivit mycket olika bedömt. Detta brott grep honom djupare än något. Det bröt hans kraft, och från det slaget reste han sig aldrig mer. Men huru olika omdömena än

utfalla om hans politik vid detta tillfälle, så fanns dock ingen mer än Norge, som icke förstod, att det var konung Oscar, som skulle haft det Nobelska fredspriset 1906.

I sin familj kände konungen sig lycklig. Bland de sista rader, han i livet skrev, var en innerlig tacksägelse till Gud för den stora välsignelse, han av Guds nåd åtnjutit genom sin maka, samt den glädje, han haft av sina barn. Dock var detta familjeliv icke utan sina tunga moln. Hela Sverige känner, huru konungaborgen varit hemsökt av sjukdom i många och långa år. Särskilt prövande har drottningens sjuklighet varit. Framlidne hofpredikanten Gustaf Beskow berättade för mig, huru han mången gång legat på knä med konungen och tillsammans med honom anropat Guds hjälp.

Det har i dessa dagar blivit ett bevingat ord att kalla den hädangångne konungen »Oscar den gode». Och det är icke omöjligt, att denna titel kommer att i historien hänga fast vid hans namn.

Hans hjälpsamhet mot de fattiga är bekant. Det må tillåtas mig att omtala ett exempel. En av konungens närmaste vänner spisade frukost tillsammans med honom. Drottningen kom in. Hon hade ett brev i sin hand. Det var änkan efter en f. d. hofman, som begärde 300 kr., som hon nödvändigt behövde. Konungen blev för ett ögonblick missnöjd. Men hans vän sade: »Döm icke så. Nöden har ingen lag. Ni vet icke, vad det vill säga att ha levat vid hovet och sedan råka i nöd. Kan ni icke hjälpa henne, så döm henne icke». Dessa ord grepo konungens hjärta, och han sade:

»Ja, gå, gå, Sofi, det där skall jag betala för dig».

Hans vän tillade: »Men icke skall väl drottningen gå fri för det».

Hon frågade honom: »Tycker du det? Huru mycket skall då jag betala?» —

»Jo», svarade han, »om konungen betalar 300 så tycker jag, att drottningen bör betala 200».

Och så fick hon 500 att lämna åt änkan.

För sjömännen hade konungen ett särskilt intresse. Varje julafton under många år, så länge hans hälsa tillät det, tillbragte han en stund bland sjömännen på sjömanshemmet i Stockholm, utdelande julklappar och tagande del i deras glädje.

Sjömanshemmet i Kristiania var ock ett av hans skötebarn. Det besökte han ofta. Gång efter gång skänkte han betydande belopp till detsamma dels öppet dels anonymt. Föreståndaren för detsamma sade mig en gång, att sammanlagda beloppet var nära 60 tusen kronor.

När jag var i Amerika 1901, bad föreståndaren för det då nyss inköpta skandinaviska sjömanshemmet i Boston, att jag vid hemkomsten till Sverige skulle bedja konungen om något bidrag till hemmet.

»Skriv själv till konungen», svarade jag.

»Inte går det väl an, att jag skriver till kungen?»

»Jo, för all del. Gör det bara, så får du se».

Han skrev, och konungen sände honom 1.000 kronor.

För några år sedan rådde på senhösten stor nöd bland de skandinaviska sjömännen i London. Fru Welin, föreståndarinna vid det skandinaviska sjömanshemmet där, skrev till mig därom. Jag hade ett ärende till konungen. När jag hade uträttat detta, tog jag fram brevet och nämnde, vad det innehöll. Konungen var trött och nervös och gjorde en avböjande rörelse. Jag sade till honom, att han väl ändå kunde mottaga brevet och se, huru det stod till bland sjömännen, även om han icke kunde göra något däråt. Så tog han brevet och kastade det med en missnöjd åtbörd på ett bord. Efter jul sände jag till sjömanshemmet några hundra kronor, som jag lyckats samla. Tillika skrev jag även om mitt besök hos konungen och tillade: »Från honom lär ni således ingenting få». Efter några dagar fick jag svar. »Nu ha vi fått förklaring», skrev fru Welin, »på vad vi icke kunnat begripa: på julaften mottogo vi från konungen 40 pund.» (omkr. 725 kr.)

Men ännu ett exempel. Svenska Missionsförbundet skulle bygga en skandinavisk sjömanskyrka i Sunderland, England. Jag besökte konungen och redogjorde för saken. Därpå sade jag:

»Jag begär intet bidrag men skulle bli glad, om Eders Maj:t ville skriva på listan, att Eders Maj:t intresserar sig för saken».

»Ja du, svarade han, det skall jag gärna göra».

Och så lät han sin förste hofmarskalk skriva på listan, att han intresserade sig för saken och sedan önskade se resultatet.

Det hade en förträfflig verkan. När kyrkan var färdig, hade hon kostat 200 pund (3.600 kr.) mer, än beräknat var. Men skulden var endast 60 pund. Jag gick upp till konungen med en fullständig redogörelse jämte fotografier. Det intresserade honom ofantligt, och han sade:

»Nå, vad vill du nu, att jag skall göra? Menar du, att jag också skall lämna något bidrag?»

»Det behövs inte. Såsom Eders Maj:t ser, är skulden endast omkring 1.000 kronor. Men naturligtvis skulle det vara synnerligen kärt, om Eders Maj:t ville giva något».

Han bad mig lämna papperen till förste hofmarskalken, och efter några dagar erhöj jag från denne meddelande, att konungen anslagit 1.000 kr. Kyrkan var således skuldfri.

Konungens intresse för den andliga verksamheten och missionen var ganska livlig. Det hade jag vid åtskilliga besök tillfälle att erfara, särskilt sistlidne sommar, då han mottog mig på Ulriksdal för att höra en redogörelse för missionen i Kina. Han klappade mig på axeln, när jag gick, och tackade mig för att jag »velat komma» till honom, såsom han uttryckte sig, samt bad mig hjärtligt hälsa missionärerna.

När konungen sjuknat och kände, att han skulle dö, nedskrev han på ett papper följande gripande bön, som visar, huru han mötte döden:

»O allsmåttige, allgode Herre Gud, du, som jag dyrkar och tillbeder, du, som är en fader över allt,

vad fader heter i himmelen och på jorden, jag längtar till dig, jag trängtar efter frid hos dig, fjärran ifrån tidens stormar, sorger och strider. Var nära mig i min sista stund! Skänk mig kraft och hopp i kampen, frid i döden! Upptag mig på sistone för evigt i din hulda fadersfamn för din outgrundliga och ousägliga kärleks skull! Ske alltså. Amen.»

Och när han utandades sin sista suck, så skedde det med de orden: »Tack, Jesus». Ja, när alla namn blekna, när alla blomster vissna, då »döden tar, allt vad utav kraft finns kvar», då står ett namn åter, det namn, som är över alla namn, och i vilket alla knän skola böja sig, deras som äro i himmelen, på jorden och under jorden. Jesus — Jesus, han är Herren, han är livet, han allena, Gud till ära, oss till frälsning. Amen.

P. W.

Vad kan jag göra för Herren?

I en tysk missionstidning för 1858 läses följande: En fattig man beklagade sig en gång för sin pastor, att han alls ingenting kunde göra för evangeliets utbredande. »Herren har förbarmat sig över mig», sade han, »och räddat mig ur fördärvet, huru gärna skulle jag därför uppoffra åt honom hela mitt liv. O, huru lycklig vore jag dock, om även jag en gång kunde föra en arm syndare till honom. Men jag har alls ingen gåva att tala, jag kan icke bedja högt, där flere äro församlade, jag är blyg och har ringa kunskap, och därjämte är jag ganska fattig, vad skulle jag kunna göra för honom?» — Pastorn tänkte på saken ett ögonblick, såg på honom och sade: »Försök detta enda: I morgon är det söndag, gå då ut tidigt, och när du på din promenad ser sådant folk, om vilka du förmodar, att de icke ämna gå i kyrkan, så tala med dem vänligt, att de dock ville gå och höra Herrens ord». Den fromme, fattige mannen gjorde så. Den förste, som mötte honom på söndagsmorgonen, var en ung man, som just stod i begrepp att göra en lustresa till sjös. Han bad honom vänligt att hellre gå i kyrkan. Ynglingen, som på lång tid aldrig hade varit i någon kyrka, blev av denna uppmaning så mäktigt rörd och förundrad, att han verkligen åtlodde den och gick. Guds ord träffade och grep honom, så att han omvände sig till Herren och blev med tiden — *en trogen och välsignad predikant*. Säg nu, om icke denne fattige man hade gjort ganska mycket för evangeliets utbredande? Gå du och gör sammaledes!

Genom ett dagligt rannsakande i Guds ord söker jag väpna mig mot alla frestelser.

Gustaf II Adolf.

Kalmar. En bibelkurs har hållits i Kalmar under tiden den 18 nov. — 8 december. Deltagarna voro ett tjugotal. Som inledning till kursen hölls ett varmt bönemöte, då alla ropade till Herren om välsignelse under de kommande dagarna. Och bönhörelsen kom. Herrens närhet förnamns. Undervisningen varade $6\frac{1}{2}$ timmar varje dag, men tiden ville knappt räcka till. Stort intresse visades av var och en. Talövningar hölls varannan dag och övningar för söndagsskolan varje dag. Icke gick varje övning så, som man önskade, men det gick ändå. Och även här visade det gamla ordet sin sanning, att »övning ger färdighet». — Offentlig avslutning hölls söndagen den 8 dec. Då hade mycket folk samlats. Ledaren av kursen, predikant A. Oldin i Nybro, m. fl. talade.

Vi hava det hoppet, att verkningarna av denna kurs skola visa sig till välsignelse både för deltagarna och de platser, där de komma att vistas. Gud välsigne dem alla!

Arboga. Till predikant och församlingsföreståndare efter A. Bülow har Arboga församling beslutit kalla predikanten K. O. Samuelsson i Ludvika.

Dalarnes predikantförbund höll sitt halvårs-möte i Leksand den 4 och 5 december. Sedan välkomsthälsningar blivit uttalade av mötets ordförande, distriktsföreståndare Nyström, och Leksands missionsförenings ordförande, fabrikör A. Haglund, börjades diskussionen över uppställda frågor. Dock medhans endast ett fåtal av dessa att behandlas. Samtalen blevo emellertid både sakliga, djupgående och innerliga. Den första frågan lydde: »Huru kunna vi på bästa sätt undervisa den troende ungdomen om betydelsen av att ingå äktenskap i renhet?» Farorna på detta område skildrades allvarligt och belystes med exempel ur livet, vikten av att den troende ungdomen är ett föredöme i detta stycke framhölls, samt att predikanter och lärare borde göra vad i deras förmåga stode för att i detta stycke vara de unga till råd och undervisning, stöd och hjälp. Detta samtal avslöts med ett innerligt bönemöte, då flera bröder framburo vår ungdom inför Herren.

»Kannetecknas det kristliga livet av mindre vikt och allvar i församlingarna i vår tid än under gångna tider?» Så lydde en annan fråga. Utan att vilja eller kunna avgiva något svar på själva frågan framhöll mötet på ett närgående sätt den stora vikten av det kristliga troslivets fördjupande och de kristnas stora behov av en innerligare förening med Kristus, stammen, varförutan ingen tillväxt är möjlig. — Även samtalades om behovet

av väckelse samt bönens betydelse för missionsarbetets framgång.

Föreläsning hölls första kvällen av predikant Tollin från Mora om aposteln Johannes.

En ny medlem ingick i förbundet, nämligen predikant A. G. Hedin från Korsnäs.

Förutom enskilda överläggningar hölls dels samtalsmöten, då allmänheten hade tillträde, och dels offentliga föredrag, då flere bröder framburo kraftiga vittnesbörd.

Må Herren välsigna samtalen och föredragen till sitt namns förhålligande!

Storvik. Välkomstfest hölls söndagen den 15 dec. i Österbergs missionshus, Storvik, för predikanten Öhnell, som efter fyra års verksamhet vid Liljeholmen invid Stockholm nu avflyttat dit. Predikant J. Mellberg, Hofors, och Jernej, Toretorp, talade och hälsade Öhnell välkommen till sitt nya verksamhetsfält.

Stockholm. *Sorgegudstjänster* i enlighet med Kungl. Maj:ts påbud hölls söndagen den 22 dec. i alla Missionsförbundets lokaler i Stockholm.

— *Predikanten Joh. Elfström*, vilken under en lång följd av år varit Betesda missionsförenings föreståndare och predikant, kommer att avgå, så snart föreningen funnit en lämplig efterträdare i hans ställe. Församlingen har tillerkänt sin gamle aktade och värderade föreståndare en årlig pension på 2,000 kr.

Sparbössetömningen annandag jul har givit goda resultat i de olika lokalerna. I Immanuelskyrkan blev det kr. 1,715: 12, i Södra missionshuset kr. 1,592: 36, i missionshuset Kungsgatan 48 kr. 105, i Rörstrands missionshus kr. 252: 40, i missionshuset Valhalla kr. 446: 31, i missionshuset Betesda kr. 136: 85, i Immanuelskapellet på Sundbyberg kr. 138: 34 och i Missionskyrkan, Sundbyberg kr. 53: 40.

Om evangelistkursen i Örebro. Kursen började den 1 november och har sedan pågått till den 14 dec., då den avslutades med en av församlingens ungdomsförening för kursdeltagarna anordnad fäst, vid vilken även församlingens medlemmar voro talrikt samlade. Festen var alltigenom angenäm och stämningsfull. På söndagen den 15 hölls kl. $\frac{1}{9}$ e. m. ett likaledes synnerligen andertikt och talrikt besökt, offentligt möte, då många och goda vittnesbörd avlades av eleverna och kursens ledare E. Ungerth.

Undervisningen i kursen har skötts av pred. Holmstrand och distriktsförest. Ungerth med samma fördelning av ämnen som vid förra kursen. En särskild kurs för söndagsskollärare har också hållits på lördagarna, vid vilken skollärarna K. J. Gustafsson från Eker och O. F. Thegerström från Linde meddelat undervisning.

Eleverna i den egentliga evangelistkursen hava varit 26 till antalet. Sköna och uppbyggliga möten hava rätt ofta hållits för allmänheten, då eleverna predikat Guds ord, spelat och sjungit. De äro nu alla ute på skilda platser för att verka Herrens verk. Må Gud välsigna dem.

Bibel- och evangelistkurs har under nov. månad hållits i Bollnäs under ledning av pred. P. Kjellström från Marma och F. A. Larsson i Bollnäs.

Deltagarne i kursen ha varit 18 till antalet. På f. m. ha bibellektioner hållits, på e. m. talövningar. Alla ha visat intresse av att följa med i arbetet och vinna förkovran såsom söndagsskollärare, evangelister och bibelläsare.

Fredagen den 29 nov. ägde avslutning rum i missionshuset i Bollnäs under livlig tillslutning från missionsvännernas och allmänhetens sida.

Flere av eleverna lämnade minnesord och avlade korta och goda vittnesbörd. Pred. P. Kjellström talade över Apg. 20: 32 och F. A. Larsson över Luk. 19: 17. Det var en skön och uppbygglig avslutning på en god och välsignelserik kurs.

Efterfrågan av elever från kursen att under julen och vintern tjäna med ordets förkunnelse på olika platser inom distriktet har varit stor, så att alla kallelser icke på långt när kunnat villfaras.

Vile Herrens välsignelse över alla, som av allt hjärta vilja främja evangelii sak i världen!

Årsmöte firades lördagen och söndagen den 28 och 29 dec. av Örebro läns fria missionsförening i Wasakyrkan, Örebro. Till ordf. i föreningen för nästkommande år omvaldes enhälligt pastor E. Ungerth, likaså omvaldes hela den avgående styrelsen. Bland beslut, som fattades, må nämnas, att föreningen bestämde sig för att till en början bidra med halva lönen till underhållet av en Svenska Missionsförbundets missionär i Kongo, br. M. Westling. Föreningen hoppas dock att snart nog kunna åtaga sig hela hans underhåll. Även beslutades, att ännu ett reseombud skulle anställas och att kalla br. A. Bülow fr. Arboga att verka 4 mån. från 1 jan. i föreningens tjänst.

Senare på dagen hölls predikningar av missionär Westling och flere predikanter.

På söndags f. m. höll Thegerström föredrag i uppfostringsfrågan, varefter Westling talade om missionen, hurusom det profetiska ordet, att Herrens namn skall varda stort ifrån solens uppgång och till dess nedgång, redan håller på att fullbordas.

På e. m. och på kvällen hölls flere föredrag av olika talare, varefter det i allo goda mötet avslutades med sång och bön.

Skånes Missionssällskap höll sitt halvårsmöte i Hesselholm lördagen och söndagen den 28 och 29 dec. 1907. Konferensen beslöt, att *års-mötet* skall hållas i Wanneberga den 22-24 juni 1908. För verksamheten bland ungdomen bevilja-

de konferensen ett anslag av kr. 275, och skola tre av sällskapets predikanter verka en månad vardera bland ungdomen.

Mötet beslöt att till sydöstra Skåne, under månaderna jan.-mars 1908 sända pred. O. Liljenberg och evangelisten Alfr. Nilsson. Hesselholms kristl. ungdomsförening har beslutit upptaga verksamhet bland beväringen vid trängen därstädes och att för detta ändamål i närheten av kasärnen anskaffa ett läs- och skrivrum. Konferensen beviljade kr. 100 årligen under tre år som understöd för denna verksamhet. Sällskapet har för verksamheten kallat åtta evangelister, som bevistat evangelistkurserna i Kristianstad. Sällskapet har 16 ordinarie predikanter. Dessutom kallades nu fyra extra att under första halvåret 1908 biträda de förra.

På lördags e. m. och hela söndagen hölls offentligt möte med predikningar och missionsföredrag av missionär W. Sarwe, rektor E. Moberger m. fl. Mötet var särskilt på söndagen mycket talrikt besökt.

»Ännu icke troende».

Jag läste i en tidning, att missionärerna i Japan lära benämna hedningarna »de icke ännu troende». Det ligger en ganska god lärdom i detta. Vem vet? Dessa, som nu leva i otro och synd, skola kanske en dag vara troende, ja i tron vida mer enfaldiga och starka än vi själva. Låtom oss därför betrakta dem nu såsom »ännu icke troende». Den bekante Melanchton, Luthers vän och medhjälpare, brukade titulera sina lärjungar för doktorer, professorer och dylikt. Ty han såg i dem *blivande* doktorer. Han *väntade*, att de skulle bliva sådana. Och vid tanken därpå kände han en viss vördnad för dem. Må även vi lära oss att i dem, som nu vandra framman för Gud och Herren Jesus, se människor, som »ännu icke äro troende». Om någon frågar dig, om din man, din son, din bror är troende, så svara icke »nej», utan i dess ställe: »nej, icke ännu». Ett sådant svar uttrycker, att du *väntar*, att de skola bliva det. Och denna väntan skall mana dig att göra något därför.

P. W.

Korta, lärorika yttanden.

Om satan under natten, medan Israels vaktare och hans änglar hållit vakt om oss, icke kunnat komma vid oss, så lurar han likasom en tjuv vid dörren, att, så snart den öppnas, han må smyga in; d. ä. satan söker, så snart vi uppvakna, att oreka våra hjärtan med onda eller fäfängliga tankar. Då böra vi genast — ja, på ögonblicket, annars blir det för sent — mota honom med svärdet, Guds ord, samt ropa på hjälp av Israels vaktare.

Om en predikant utströdde pärlor och guldorn, så skulle vi göra vår största flit, att icke en enda fölle på jorden eller förlorades; men vad äro pärlor och guldorn emot Guds ord, som kan göra våra själar saliga.
Scrifer.

Skulden betald.

I Sv. Mgbl. skrev jag för en tid sedan om vikten för församlingar att göra sig av med bönehuskulder. Jag visade också med ett märkeligt exempel, huru det kan gå, bara församlingen i tro och bön tar i. Saken var följande, och den må gärna här upprepas.

Jag var i Stenstorp. Handlanden Bergström berättade för mig, att deras bönehus blivit skuldfritt, och det hade gått till så här:

Skulden var 1,150 kronor, och den hade hängt i flere år. Bönehuskulder vilja gärna bli gamla, och när de bli riktigt gamla, så vilja de gärna bo kvar, så länge huset står. Emellertid tyckte B., att man borde göra huset skuldfritt. Han talade med de andra vännerna därom, men de trodde icke, att det var möjligt. Då föreslog B., att de skulle på ett försök göra upp en taxeringslängd och så utröna, vad som kunde komma på var och en i förhållande till, vad han ägde. Sagt och gjort. Så inbjödos alla församlingens medlemmar jämte några andra troende till fest på bönehuset. Hela saken tillkännagavs för dem. Taxeringslängden framlades av »taxeringsnämnden», om jag så får kalla dem, som gjort upp den. »Här är intet tvång», sades det, »den som icke gillar sin taxering får höja eller sänka den eller rent av stryka ut den». Så bad man och ropade till Gud. Därefter tecknade var och en sitt namn på listan ävensom det belopp, han kunde (eller trodde sig kunna) komma ut med. När B. räknade ned listan, så blev summan precis 1,150 kr. Det var icke möjligt. Han räknade om igen. Det blev åter 1,150. Han började svettas. Var han så dålig att räkna? Eller hade Gud tagit deras bön så precis efter orden? Han räknade om igen, och för tredje gången blev det 1,150. Det var rent uppbyggeligt för mig att höra, och icke undrar jag på, att de församlade brusto ut i ljudliga lovsånger, när resultatet tillkännagavs för dem.

Denna berättelse tog skruv på vissa håll. I Lingbo i Hälsingland ha de frikyrkliga ett härligt bönehus. Men därpå vilade en ej oansenlig skuld. Man läste min lilla berättelse. Man tänkte: »Kunna icke vi göra sammalunda?» Och man tänkte icke länge — ty att tänka länge är farligt. Man grep i Herrens namn verket an, och hela skuldsumman, 4,560 kr., fulltecknades, och de tecknade beloppen skola inbetalas till majmötet 1908, då stor tacksägelsefest kommer att hållas.

Det vore gott, om man ville låta oss höra om liknande stortag, när andra bönehus i landet bli skuldfria. Det kunde tjäna andra församlingar till uppmuntran. »Men, säger du, det är så dåliga penningtider nu.» Svar: det är just i dåliga penningtider, det bör ske. Ty i goda penningtider ha slantarna mycket lättare att klibba fast vid hjärtat.

P. W.

Oskar Ahnfelt.

En av banbrytarna för den inre missionen i vårt land var magistern Oscar Ahnfelt. Många av de äldre missionsvännerna bevara ännu i tacksamt minne hans hjärtarrannsakande predikningar och hans klangfulla, trosfriska sång. Ur den av honom själv konstruerade tiosträngade gitarren framlockade han de skönaste toner och melodier, sedan den något långsamma »stämningen» väl var över. »Ahnfelts sånger» äro icke författade utan endast samlade och utgivna av Ahnfelt själv. Musiken är dock till det mesta av honom, och den hör till det yppersta av andlig musik, som vi äga i vårt land. Sångerna äro rika på andlig erfarenhet och känsla. De skola säkert länge bära rik välsignelse till kommande släkten bland vårt kära svenska folk.

Oskar Ahnfelt föddes i Gullarps prästgård i Skåne den 21 maj 1813. Föräldrarna voro kontraktsprosten Jonas Ahnfelt och hans maka Elisabet Florman. Student

Oskar Ahnfelt.

i Lund 1828, var han under några år informator och ägnade sig därunder jämväl åt musikaliska studier. För ytterligare utbildning av sin musikaliska begåvning reste han till Stockholm 1840. Där kom han i beröring med de nya andliga rörelserna. Han hörde komminister Sallström och pastor Scott predika. Oron och tomheten stegrades i hans själ. Påskdagen 1841 blev han genom en predikan av Rosenius förd till sin Frälsare. Från den dagen räknade han början till ett nytt liv. Med varm hängivenhet var han ock sedan under hela sitt liv förtä vid denne sin andlige fader.

Efter en tid av ljuvlig frid och vila i Gud råkade Ahnfelt i svåra anfaktelser och inre själsstrider. Han

kunde under denna tid ej finna i ordet den tröst och hugsvalelse, han behövde. Rosenius var honom även nu till hjälp och stöd. Hans faderliga ömhet och goda råd förmådde dock icke föra den bekymrade till ro. Herren själv skulle genom en händelse göra det. Under en resa, då skjutsbonden utbröt i grova svordomar, manades Ahnfelt att predika bättring och omvändelse för honom samt att framhålla Guds stora kärlek till alla människor. Då sade Guds Ande till honom: »Det du vill, att denne ogudaktige man skall tro, det får du själv tro.» Härigenom skingrades så småningom mörkret, och Ahnfelt blev upprättad till sin inre människa.

Vid denna tid började Ahnfelt på Rosenii uppmaning föreläsa Luthers skrifter vid små bönestunder i enskilda hem. Han brukade ock därvid avsluta med en bön, förut nedskriven å ett blad, som förvarades i bibeln. En gång föll emellertid konceptet ned på golvet, och då han ej kunde hämta upp det, måste bönen ske utan koncept. Därmed var isen bruten, och Ahnfelt vann större frimodighet för framtiden.

Ahnfelts rika musikaliska begåvning och utbildning blev nu fruktbärande för missionen. Åtskilliga sånger, till vilka han satt musiken, infördes i Pietisten och sjöngos med glädje av de troende. Resultatet manade till fortsättning. Sångerna utgavos sedan i särskilda häften, vilka mottogs med stor glädje. Tolv dylika häften utkommo under en tidrymd av 27 år. De bästa sångerna finnas dock i de första häften.

Med åren 1845 och 46 började Ahnfelt sina predikoresor. Först besöktes Västergötland, sedan Norrland o. s. v. landet runt. Även till Danmark och Norge utsträckte han sin verksamhet. Ahnfelt färdades därvid efter egna hästar. Hans hustru var honom ständigt följaktig på dessa resor. Flere gånger var han utsatt för svåra äventyr. Fiendskapen mot honom var också stor under dessa konventikelplakatets dagar.

Ahnfelts predikningar voro mycket långa, och stundom kom man i lagom tid, om man kom, när han hade hållit på en, ja två timmar. Men han höll uppmärksamheten vid makt genom de många lustiga och skratretande infall och uttryck, med vilka hans föredrag var späckat. Sådant var på den tiden ganska allmänt. Rosenius gjorde sig dock aldrig skyldig därtill.

Under en resa i Norge kom Ahnfelt i beröring med pastor Lammers i Skien, vilken därstädes bildat en friförsamling. Ahnfelt anslöt sig till densamma och omfattade med iver Lammers frikyrkliga åsikter. Han skyndade även att meddela sina vänner i Sverige sina erfarenheter. Som en följd därav bildades åtskilliga små friförsamlingar i vårt land, och Ahnfelt blev deras ledare. Snart ryggade han dock tillbaka för motståndet och beklagade, att han omfattet separatismen.

I striden om försoningen på 1870-talet tog Ahnfelt verksam del. Den »nya» åskådningen fann i honom en bitter och hätsk motståndare. Med smärta såg han många av sina vänner mottaga den av honom bekämpade läran. Kroppslig sjukdom tillstötte. Även hans förstånd omtöcknades och han led förfärliga själskval. Det var en allvarlig prøvotid för den förr så verksamme arbetaren i vingården. Men det ljusnade igen. Dock var hans kraft totalt bruten. Renad i Jesu blod och i lidan-

dets eld samt försonad med sina bröder ingick han i vilan den 22 okt. 1882.

»Hemma, hemma få vi vila,
O, vad vilja vi då mer».

J. Nyren.

Bok-Sofi.

Det är en gammal gummas bild läsaren ser här. Och om någon frågar: Vem är hon? så svaras: Hon är en fattig, 80-årig kvinna, känd här i Stockholm under namnet »Boksofi». Hon heter Sofi Eriksson. I 45 år har hon troget gått omkring och spritt Guds ord i huvudstaden. Hon har icke gjort något väsen av sig. Hon har vandrat och verkat i all stillhet inför Gud. Hon har gjort, vad hon kunnat. En trogen prenumerantsamlare på Pietisten har hon varit alltsedan 1868. »Men nu är jag trött och måste sluta», sade hon, när hon var uppe och tog avsked av mig, »nu orkar jag icke mer gå omkring med böcker och tidningar som hittills. Bara småskrifter och blad kan jag fortsätta med». Ja, Herren löne henne för hennes trohet.

O, huru många äro icke de, som skulle kunna göra samma gärning, om Herrens Ande finge uppfylla deras hjärtan med kärlekens nit samt mod och frimodighet att underkasta sig möda och ut hårda svårigheter. Men var finnas de? Kom ihåg: av det som säs, kan mycket gå förlorat men icke allt. Somt skall bära frukt. Och lönen skall den ha, som sådde. Snart kommer Herren och hans lön med honom. Vad blir då *din* lön?

P. W.

Fullkomlig frid.

Alla troende kunna få fullkomlig frid, men få äga denna ousägliga välsignelse. Frågan är då: Hur skola vi komma till denna fullkomliga frid? Och de, som hava den, på vilka villkor äga de den? Svaret är enkelt: De hava en fullkomlig tillit till Gud. Ty frid är ingenting annat än den vila i själen, som kommer till oss, då vi helt och obetingat lämna oss i Guds hand.

Svenska kyrkan.

— Svenska kyrkans biskopar ha i en till regeringen ställd skrivelse föreslagit en förbättring av de lägst avlönade prästernas ställning. Prästlöne-regleringsfondens årsränta och andra årliga inkomster samt den del av fondens kapital, som tillkommit sedan sista kyrkomötet, föreslås till detta ändamål.

— Näriskeskretsen av Allmänna Svenska Prästföreningen hade den 18 december sammanträde i Örebro. Där behandlades bland annat en fråga om önskvärdheten av ännu en årgång predikotexter. Mötet uttalade sig för en revision av de gamla texterna och insättande av en del från Gamla testamentet, Apostlagärningarna och Uppenbarelseboken hämtade texter i stället för de nu befintliga.

— Efter upprop av biskop Löfgren i Vesterås, överste Wrangel och regementspastor Ekström i Falun bildades måndagen den 2 december i Falun »Kyrkliga sällskapet för soldathemsverksamhet vid Kungl. Dalregementet». Ett 20-tal personer ingingo i detsamma. Sällskapets mening är att vid lägerplatsen uppföra en byggnad, innehållande läsrum, en god restaurant, sällskapsrum, kapell m. m. till de värnpliktiges fromma.

— Till sjömanspräst i Stettin har missionsstyrelsen förordnat komminister Karl Paul Rydén från Nora församling av ärkestiftet.

Fosterlandsstiftelsen.

— En bibel- och söndagsskolkurs hölls i Umeå den 21–24 november. Predikningar och föredrag hölls då över flera ämnen av pastor Montelius från Stockholm, kyrkoherde Svartengren, missionär Johansson från Indien m. fl.

Metodistsamfundet.

— Metodistkyrkans missionssällskap hade sitt årsmöte den 9–13 november i staden Seattle, Washington, U. S. A. Där bestämdes fördelningen av de inkomster, som sällskapet väntar att få under nu ingångna arbetsår. Till verksamheten i Europa anslogs samma summa som under föregående år, eller tillsammans omkring 564.000 kronor. Därav kommer på Sveriges del något över 59.000 kronor.

— Arskonferensen för Sverige 1908 är bestämd att hållas i Karlskrona den 29 juli och följande dagar.

Föreningen för Israelsmissionen.

— Söndagen den 8 december invigdes Messiaskapellet, den svenska Israelsmissionens nya kyrkbyggnad i Stockholm. Invigningen förrättades av

biskop Ullman. Kapellet är beläget vid Idungatan och innehåller kyrksal samt andra för verksamheten nödiga lokaler.

K. F. U. K.

— Söndagen den 29 december var en glädje- och högtidsdag för Kristliga Föreningen av Unga Kvinnor. Den fick då inviga sin nya byggnad i Stockholm, huset n:r 3 vid Brunnsgatan. Bland deltagarna märktes kronprinsen och kronprinsessan, prinsessan Ingeborg och prins Bernadotte med familj. I några hjärtliga ord förklarade kronprinsessan byggnaden invigd. — Med inredning och allt beräknas huset kosta 300.000 kronor. En skuld på 100.000 kronor vilar ännu på detsamma.

Frälsningsarmén.

— 25-årsjubileum har Frälsningsarmén i Sverige firat den 28–30 december. I Stockholm hölls en storartad högtidsfest den 29 dec. i Cirkus å Djurgården. Kommendör Ouchterlony, som infört armén i vårt land, skildrade i ett livligt anförande minnen från den gångna tiden. En dotter till general Booth, fru Booth-Hellberg, höll ett varmhjärtat tal om slumverksamheten. En stor sång- och musikkår medverkade.

Från en ringa början har Frälsningsarmén i vårt land utvecklats på ett storartat sätt. Den har nu 556 kårer med över 1.000 officerare samt över 3.000 underofficerare och musikanter. I varje större stad i Sverige finnes en slumstation. Slumsystrarnas antal är omkring 125 och räddningsofficerarnas 25.

Vetenskapen. »Den Gud», yttrar predikanten vid kronohäktet i Norrköping i fängvårdsstyrelsens berättelse för 1906, »inför vilken det stora flertalet av människor i denna tid böjer knä, heter vetenskapen. Vad vetenskapen har dekreterat som sanningar på ena eller andra området, det är sanningar, inför vilket allt vad bibeln säger är lika många lögnar eller fabler. Denna obegränsade hyllning åt vetenskapen kan dock te sig icke så litet naiv och löjeväckande. En ung man, som tydligen hade någon dunkel aning om vetenskapens nutida dominerande ställning, säger en dag i en mycket överlägsen och självmedveten ton ungefär så här till mig: »Herr pastor, giv mig dock äntligen något annat att läsa än dessa ömkliga böcker, som ha smak av bibeln och färgas av kristendomen.» »Vad vill ni då läsa?» sporde jag. »Något vetenskapligt naturligtvis», blev svaret. Jag måste erkänna, att jag knappt kunde återhålla ett leende inför denna okunnighetens naiva dyrkan av vetenskapen. Ty ehuru han icke satt inne med ett större mått av vetenskaplighet än folkskolans minimikurs kunnat giva honom, behandlade han mig med en överlägsenhet, som han ägt all världens visdom och som om jag varit en av de okunnigaste bland de okunniga.»

Svenska Missionsförbundet firade på Konung Oscars begravningsdag den 19 dec. en sorggudstjänst i Immanuelskyrkan i Stockholm. Programmet var följande:

1. Preludium för orgel av dir. C. Bohlin.
2. Unison sång, Sv. Missionsförbundets sångbok n:o 689: 1-3.
3. Bibelläsning och bön av pred. J. Nyrén.
4. Sång av Immanuelskyrkans sångkör: »Ljuft är att hamna.»
5. Tal av Lektor P. Waldenström.
6. Sång av Immanuelskyrkans sångkör: »Här är sorg och här är fruktan.»
7. Deklamation av Aug. Bohman.
8. Bön av pred. Henning Andersson.
9. Unison sång: »Oss välsigna och bevara.»
10. Sorgmarsch till orgel av dir. C. Bohlin.

Kyrkan var synnerligen vackert, ehuru enkelt, dekorerad. Den rymliga lokalen var från golv till tak upptagen till sista stäplats. Referat av talet återfinnes på annan plats i detta nummer.

Efter sorggudstjänstens slut avsändes till H. M. Konungen följande telegram:

H. M. Konungen

Svenska Missionsförbundet anhåller att inför Eders Maj:t få giva uttryck åt sitt hjärtliga deltagande i den djupa sorg, som träffat det kungliga huset. Mottag försäkran om vår orubbliga trohet. Vi vilja bedja för Eders Maj:t, såsom vi oavslåligen gjort för den avlidne gamle. Må Gud leda Eders Maj:t i alla handlingar, må han hjälpa Eders Maj:t så, att alla med en mun må bekänna, att det var med folket för fosterlandet Eders Majestät levde och verkade.

Underdånigst
P. Waldenström

Verksamheten på mörka orter. Missionär C. F. Lundkvist, som under hösten reste på mörka orter inom Västergötland, har f. n. sin verksamhet förlagd till Uppland.

Det är med stor glädje, som vi förnummit, att det lyckats för honom att komma in på många platser, där det förut varit stängt för den fria evangeliska verksamheten.

Textutredningarna Flera förfrågningar ha ingått till för detta år. expeditionen rörande textutredningarna för söndagsskolan. Man vill veta, om de skola inflyta i Pietisten eller i Missionsförbundet. Med anledning härav vilja vi meddela, att textutredningarna, ehuru de ju höra till inre missionens avdelning, komma att även under 1908 införas i tidningen Missionsförbundet. Styrelsen har icke velat göra denna överflyttning, förrän konferensen fått besluta i tidningsfrågan.

Till ledning vid bibelstudium och bibelsamtal.

Från och med detta nummer skall Pietisten i utredningarna till ledning vid bibelstudium och bibelsamtal genomgå romarebrevet. Det vore gott, om ordentliga bibelstudier och bibelsamtal kunde komma till stånd i församlingarna, i sällskapskretsarna och i den enskilde troendes liv. »All vår början bliver svår, bättre går det år för år» — är ett gammalt ordspråk, som gäller även här.

Den av mig utgivna översättningen av nya testamentet kommer att användas i dessa utredningar. Den är utan gensägelse den mest texttroga vi äga.

Man må icke låta sig avskräckas därav, att bibelsamtal, som nu hållas, i allmänhet bli mycket svävande och svamliga. Det beror därpå, att de hållas utan förberedelse eller kunnig ledning. Man frågar: »Vad ska' vi ta för en text?» och så bläddrar man i bibeln och stannar för den eller den. Eller man har regelbundna möten med bibelsamtal, därvid texten utgöres av en bibelbok i följd. Texten för var gång är alltså given. Men man är i allmänhet lika oförberedd ändå och utan kunnig ledning. Samtalet blir utan någon hållning. Det blir, såsom det skulle bli för söndagsskollärare, om de komme tillsammans för att samtala över sina bibeltexter utan någon ledning eller förberedelse. Därför har man sedan länge insett behovet av s. k. textutredningar till ledning för söndagsskollärare. Sådana utredningar förekomma ock numera i alla kristliga tidningar. De göra, att söndagsskollärarnes sammankomster kunna bli verkliga bibelstudier och bibelsamtal. Men behovet av sådana utredningar är minst lika stort för bibelstudier och bibelsamtal i allmänhet, i församlingar och samkväm. Det är detta behov jag skall efter den nåd, Gud giver, försöka att fylla. Jag är viss, att om de troende hava med sig sina biblar, följa det av mig angivna sammanhanget punkt för punkt samt slå upp och läsa alla de anförda bibelspråken, så skola de därav ha stor andlig behållning. Det skall göra dem förtrogna med bibeln.

Pauli brev till församlingen i Rom. Kap. I: 1.

Paulus, Jesu Kristi brud.

1. *Paulus* är ett latinskt namn. Det betyder egentligen *Liten*. Aposteln tog detta namn, sedan han blivit kristen. Läs Apg. 13: 9, där detta namn första gången förekommer. Förr hette han Saulus, vilket är ett hebreiskt namn. Sådana namnombyen vid viktiga händelser i livet voro vanliga bland judarna. Så antog publikanen Levi namnet Matteus, sedan han blivit Jesu lärjunge (Mark. 2: 14, Luk. 5: 27). Ny minniska, nytt namn. Läs 2 Kor. 5: 17, Gal. 2: 20. — Jämför Upp. 3: 12, Es. 62: 2. Om hans härstamning läs Rom. 11: 1, Fil. 3: 5, Apg. 21: 39. Han ägde romersk medborgarerätt, Apg. 22: 25—29. Om sin uppfostran talar han själv i Apg. 22: 3 f., 26: 4 f. Om hans fariseiska nit läs Gal. 1: 14, Apg. 7: 58, 26: 9—11. Hans bitterhet mot de kristna hade ej sin rot i personligt hat utan i ovisligt nit om lagen. En viktig skillnad, som må beaktas även nu. Läs Apg. 3: 17, 13: 27, 1 Kor. 2: 8, 1 Tim. 1: 13. Jämför Luk. 23: 34. Därför Joh. 7: 24. Jämför Joh. 16: 1. Om hans omvändelse läs Apg. 9. Huru han därefter betraktade sin fariseiska rättfärdighet, därom läs Fil. 3: 4—11. Det är så långt ifrån att egenrättfärdigheten är berömlig, att den tvärtom är ett större hinder för frälsningen än orättfärdigheten, Matt. 21: 31, Rom. 9: 30—33, 10: 1—3.

2. Enligt rabbinernas sed hade Paulus lärt sig ett hantverk. Han var tältmakare (tältsömmare eller tältduksvävare), och med detta yrke sysselsatte han sig även under sin apostoliska verksamhet. Läs Apg. 18: 3 f. Detta betraktade han icke såsom ett hinder utan tvärtom såsom en fördel för sitt apostoliska ämbete. Läs därom Apg. 20: 33—35, 1 Kor. 9: 11—15, 2 Kor. 11: 7, 1 Tess. 2: 9, 2 Tess. 3: 8—9. Märk, huru även i vårt land evangeliets banbrytare i förra århundradet i allmänhet voro yrkesmän, hantverkare eller jordbrukare, som vid tillfälle predikade Guds ord, medan de hade sitt uppehälle genom sitt yrke.

3. I vad mån kan sådant vara tillämpligt i våra dagar? Huru överensstämmer det med Pauli ord i 2 Tim. 2: 4? Under vilka förhållanden kan det bli till gagn för predikoverksamheten, om predikanten driver ett yrke? Eller till hinder? Vad betydelse kan ändamålet och avsikten ha i denna sak? Huru förhålla sig till varandra församlingens plikt att försörja en predikant och predikantens plikt att så litet som möjligt betunga församlingen? Vilka krav ställer detta å ena sidan på församlingens ofervillighet, å andra sidan på predikantens sparsamhet, enkelhet och försakelse?

4. Paulus kallar sig Jesu Kristi *träl*, ej blott *tjänare*. Skillnaden mellan tjänare och träl. Icke mammons träl (Matt. 6: 24), icke människors träl (1 Kor. 7: 23, Gal. 1: 10). Att vara Jesu Kristi träl är den nögsta frihet. Läs Joh. 8: 36, Matt. 11: 29 f.

P. W.

En brand ryckt ur elden.

Pastor Otto Funcke berättar i sin ytterst lärrika bok »Guds fotspår på min levnadsväg» följande älskliga händelse.

Han var tillsammans med sin mor och sina bröder en dag ute på en fotvandring. De kommo till en liten anspråkslös men snygg stuga, bebodd av en gammal bergsman. Medan denne var ute för att hämta vatten åt de törstiga gossarne, togo de stugan i betraktande. Modern gjorde därvid en upptäckt, som hon meddelade oss.

»Barn, barn», ropade hon, »kom och se något så märkvärdigt! Över husdörren står skrivet: *Är icke denne en brand, ryckt ur elden?* Därute i förstugan stå samma ord målade med stora bokstäver i flera färger. Och här inne i stugan finnas samma ord under glas och ram. Barn, detta måste hava något särskilt att betyda!»

Då den gamle mannen återvänt från källan, frågade de honom, varför han satt just detta språk på så många ställen inom och utom hus. Han berättade då följande märkvärdiga tilldragelse.

»Denna hydda har före mig bebotts av mina föräldrar och farföräldrar. Och här har det alltid sett ut som i denna dag. Endast nötrådet har nu växt högre. Jag vågar säga, att min släkt är av hög adel; ty sedan hundra år har ingen dött i slakten, som ej varit ett Guds barn. Min far var naturligtvis gruvarbetare, liksom hans förfäder. I veten ju, att jorden här gömmer oerhört rika kollager. Fattiga voro mina föräldrar, det vill säga såsom världen kallar det att vara fattig. Förtjänsten var dålig, och det fanns sju barn att uppfostra, fyra döttrar, tre söner. Det gällde att arbeta strängt, spara på allt sätt och bedja flitigt. Men det gick, ty far och mor hjälptes troget åt att arbeta. — Under hela somrarna sprungo vi barn omkring barfota och barhuvade. När skorna blevo för trånga för den äldste, så tillsattes en »tåhatta» framtill, varefter de voro färdiga att begagnas av den andre, och sedan övergingo de på mig, den tredje och yngste sonen. Detsamma var förhållandet med ett par benkläder av manchestertyg, vilka åtminstone tio år fingo tjänstgöra på oss tre gossar och till slut bestodo av idel lappar. Men snygga voro vi alltid. Och mättade blevo vi ock. Mor brukade ofta säga, att hon fått uppleva många Guds under, och att hon aldrig behövt anlita någon annan om hjälp.

Småningom blevo ett par av systrarna stora och började tjäna och därigenom hjälpa till att förtjäna. Sedan gingo de båda äldsta bröderna ut på arbete i bergverket. Ingen av oss gossar hade någon tanke på att gripa till annat yrke än vår faders. Är ock bergsmannens arbete ganska mödosamt och farligt, så drages man likväl med makt däråt. Där nere i jorden är det så högtidligt som i en kyrka. — Då nu så många händer kunde förtjäna, stodo mina föräldrar sig gott. Nu kunde avbetalningar göras å den skuld, som ännu belastade vårt hus; ja, nu fingo vi varje år slakta en stor gris. Men föräldrarna levde fortfarande enkelt och tarvligt. Nu kommo och gingo flere sköna år. Och slutligen kunde även jag, vilken som den yngste alltid mest omhuldats, gå med vid arbetet i gruvan. Min far

var mycket stolt över att nu kunna träda till arbetet med tre ståtliga söner vid sin sida.

Sålunda stodo vi en vacker sommarmorgon färdiga att gå till gruvan. Då kom vår kära mor fram till oss bittert gråtande. Hon besvor far och oss att *icke* i dag gå ned i gruvan, ty hon hade under natten hört ett fruktansvärt dunder under jorden. Visserligen hade detta varit i en dröm, men hon vore fullt övertygad, att Gud själv tillskickat henne detta varnande förebud. Vi skrattade alla åt mors ångest och sade skämtande, att hon säkert hade ätit för mycket stekt potatis vid kvällsvarden; allt spökeri komme av att magen är för full. Då föll hon på knä för far och bönföll, att vi ej skulle gå; hon hade tydligt sett i drömmen, huru vi alla uppfördes döda ur berget. Far vart visserligen allvarsam men fruktade likväl intet. Sedan många år hade ej inträffat någon olycka, och förvaltningen vid berget hade gått till väga med yttersta försiktighet vid varje utsträckning av gruvarbetet. Alltnog, vi skildes från vår bittert gråtande mor, från vilken vi blott med värlighet kunde lösgöra oss.

Vi hade att passera ett gott stycke väg, innan vi kommo fram till gruvöppningen. Far hade blivit mycket allvarsam och tyst. Då vi jämte en mängd andra gruvarbetare, förrän vi gingo till vårt arbete, stodo samlade i en krets och efter bergsmanssed bådo, kom framlinande mot oss en underlig kvinna, som för var man gick och gällde som förryckt. Den morgon, om vilken jag nu talar, var hon galnare än någonsin; hon gjorde de gräsligaste grimaser och ropade oupphörligt under lemskt skallande skrattsalvor: »Ha ha ha ha! Berget störtar in! Lirum, larum! Blixt och dunder! Berget störtar in! Berget störtar in!» o. s. v.

Somliga av gruvarbetarna skrattade, andra bleknade. Min far gick lugnt till överstigaren, som stod i närheten, och omtalade för honom, att även vår mor hade haft ångestfulla drömmar under natten. Den förträfflige mannen skickade nu några sakkunniga ned i gruvan för att med sina instrument undersöka bergets beskaffenhet. Efter vid pass två timmar kommo männen tillbaka och anmälde, att allt var så säkert som möjligt. Nu gingo vi ned under muntra tillrop: »Lycka till, lycka till på resan!»

(Forts.)

"Glödande kol"

eller

barnslig tro och lydnad.

En troende moder i Stockholm, som brukade läsa i bibeln med sina barn, kom en dag att läsa Rom. 12: 20, där aposteln skriver: »om din ovän är hungrig, så giv honom mat, om han är törstig, så giv honom dricka; ty om du gör detta, skall du samla glödande kol på hans huvud».

Den äldste av gossarne, omkring sex eller sju år gammal, begynte att fråga modern, huru man kunde samla glödande

kol på en oväns huvud, och vad som menades därmed. Modern förklarade och tillämpade det så gott hon kunde på förhållandet mellan barn och äldre.

Några dagar därefter kommer gossen upp till modern, mycket ivrigt bedjande henne att få en strut russin. Modern frågade, varför han var så ivrig att få russin, och vad han skulle göra med dem. »Jo», svarade han, »jag skall samla glödande kol på gossarna S:s huvud». »Vad menar du med det?», frågade modern. »Jo, si mamma, gossarna S., som bo i andra uppgången, springa alltid efter oss och vilja slå oss. Nu skulle jag ha dessa russin och bjuda dem på. Samlar jag icke glödande kol på deras huvud då, mamma?»

Nå, torde någon fråga, vad blev det praktiska resultatet? Gossarna S. flyttade från egendomen så snart därefter, att gossen icke kom i tillfälle att verkställa sitt beslut.

Emellertid vore det mycket gott, om de äldre kristna toge Guds ord lika praktiskt som förstnämnda gosse. Många hjärta, som nu är bittert, skulle därigenom smälta, ty av alla makter på jorden är ingen större än kärleken. Den uppmjukar, värmer, smälter och övervinnet det människohjärta, som eljest varken lag, hot eller trug kan övervinna. Den skall vara riktigt förhärdad, som ej övervinnes av kärlekens glödande kol.

Brev från Lappland.

Älskade missionsvänner!

Guds ord är icke bundet. 2 Tim. 2: 9.

När jag förra gången skrev i Missionsförbundet, anhöll jag om förböner för missionsarbetet häruppe. Jag vet ej, i huru stor utsträckning vännerna hava hörsammat denna min anhållan, men efter vad vi kunnat fatta och förstå, synes det, som om gryningen till dag vore för handen även här i Asele.

Det var nog med en viss fruktan och bävan, som vi anordnade firandet av böne- och offerveckan, en bävan för att vi ej skulle få folk på våra möten, men i Guds namn vågade vi försöket, och det har över förväntan lyckats. Våra möten omkring Guds ord under veckans lopp hava varit jämförelsevis bra besökta, och vad bättre är, Guds ande tycktes ha fått verka sinnesändring hos några. Vi få ju även hoppas, att flere skola vakna till besinning.

Mötena på sökendagarna måste vi anordna så sent som kl. 9 e. m., och till följd av att folket aldrig tycktes tröttna vid att lyssna till sångerna och bönerna, kunde klockan vara tolv midnatt, innan min hustru och jag fingo komma till vårt hem. För att hjälpa mig med sången samt sköta orgelmusiken måste nämligen min hustru traska med i ur och skur varje kväll.

Skriftens utsaga: »Som din dag är, så skall din kraft vara», hava i bokstavl'g och kroppslig mening besannats på henne, ty så klen till halsan, hon än har varit förut, hava hennes krafter räckt till under denna tid. (Upplysningsvis må meddelas, att vi bo omkring 2 kilometer ifrån missionshuset).

Söndagen den 27:de hade vi anordnat en liten fest såsom avslutning på böneveckan. Så mycket folk, som huset kunde rymma, kom tillstädes. Guds ande var märkbart närvarande. I sanning en skön stund!

Ja, kära vänner, I kunnen icke tro, huru stort det förefaller oss, att Gud ter sig med frälsning för oss häruppe. Därför än en gång bedjen, bedjen! I haven tvivelsutan bedit för oss förr, vi förstå det, men bedjen ännu mera, att de svaga brisar, som börjat blåsa, ej må mojna av utan hellre friska i till många syndares frälsning.

I en 8 kilometer från kyrkplatsen belägen by, som jag besökt i veckan, har Herren även fått frälsa några själar.

Gud med oss!

Eder ringe broder
Er. A. Lundin.

ANMÄLAN.

Tidningen *Pietisten* framträder nu i en helt annan form än förr. Den övergår till Svenska Missionsförbundet. Sin karaktär av uppbyggelse-tidning kommer den att allt fortfarande behålla. Men tillika blir den organ för Missionsförbundets inre mission.

Undertecknad kommer att fortfarande vara dess redaktör. Men naturligtvis blir jag icke längre ensam såsom hittills. Missionsförbundets andre sekreterare blir min ordinarie medhjälpare i *Pietisten*. Dessutom påräkna vi bidrag från flere olika troende, som hava gåvor därtill. Vi hoppas kunna samla många goda krafter till enigt samarbete för Förbundets mission även på detta område.

I mån av utrymme komma vi att införa mötesreferat, levnadsbeskrivningar, berättelser, brev, sånger o. s. v. Vi äro tacksamma för alla bidrag i den vägen, blott de ej äro för vidlyftiga. Alla *diktade* berättelser undanbedja vi oss. Det levande livet har alldeles tillräckligt att bjuda på av goda berättelser, blott det tillvaratages.

Pietisten utkommer under 1908 med ett 8- eller 16-sidigt nr den 8 och 22 i varje månad.

Priset på posten blir kr. 1.50, postavgiften inberäknad. På expeditionen kostar den kr. 1.25, om minst 5 ex. rekvireras att sändas under en adress. Vid rekvisition av 10 ex. eller därutöver lämnas vart 11:e ex. gratis.

De som samla prenumeranter och taga tidningen genom posten erhålla 25 öre i prov. på varje exemplar, då kvitto på minst 5 ex. insändes till expeditionen. Att taga tidningen genom postverket har stora fördelar både för prenumeranter och expeditionen.

Då det icke tillkommer styrelsen utan årskonferensen att besluta en sådan utvidgning av Missionsförbundets tidningsverksamhet, så går naturligtvis den nu vidtagna anordningen helt och hållet på styrelsens risk och ansvar, till dess nästa konferens hinner uttala sig därom.

Stockholm i nov. 1907.

P. Waldenström.

Evangelist- och söndagsskolkurs.

På anmodan av Svenska Missionsförbundets styrelse håller undertecknad i Umeå stad under februari månad 1908 en kurs för evangelisters och söndagsskollärares utbildning.

För människors frälsning nitälskande och för kallet begåvade ynglingar hälsas välkomna att utbildas till evangelister, och män och kvinnor, som vilja visa barnen vägen till Kristus, inbjudas att delta i söndagsskolkursen.

Deltagares anmälan åtföljd av rekommendation av församling eller känd enskild person insändes till någondera av distriktsföreståndarna L. A. Holmström, Umeå, eller Fr. Säfström, Boden, före den 15 januari 1908.

Uppsala i oktober 1907.

J. B. Gauffin.

Evangelistkurs

kommer att instundande vinster hållas i Kristianstad. Kursen börjar i slutet av januari 1908 och fortgår omkring två månader. *Troende unga män*, som vilja tjäna missionen såsom husbesökare, evangelister, söndagsskollärare eller önska att framdeles genomgå Missionsskolan, hälsas hjärtligt välkomna.

Samtidigt hålles en *övningskurs* för söndagsskollärare, vartill även *troende kvinnor* hälsas välkomna. Anmälan åtföljd av rekommendation från församling eller missionsförening torde före den 1 januari 1908 insändas till undertecknad, som även på begäran lämnar upplysningar om kursen.

Predikant A. Strömbäck och skollärare J. A. Wallendorf hava benäget lovat medverka även vid denna kurs.

Kristianstad i sept. 1907.

O. N. Thomson.

Västmanlands Ansgarilförening håller sitt årsmöte i Missionskyrkan, Västerås, lördagen den 20 och söndagen den 21 instundande jan.

Styrelsen sammanträder den 20 jan. kl. 1/2, 12 f. m., och konferens med ombuden hålles samma dag kl. 3 e. m.

Missionsmötet börjar den 20 jan. kl. 1/2, 9 e. m. och fortsätter den 21 kl. 11 f. m., kl. 4 och 1/2, 9 e. m. Predikanterna Lindberg, Hedemora, Nordstrand, Östervåla, samt Nyström, Karlsson, Zander, Lindén, Wetterberg m. fl. komma att medverka.

De, som önska logi, anmäl sig i tid hos pred. O. Karlsson, Västerås.

Allmänt deltagande väntas av missionens vänner.
Köping i dec. 1907.

J. A. Lindblad.

Evangelistkursen

i Kristianstad börjas onsdagen den 29 jan. kl. 3 e. m.

Anmälningar kunna ännu insändas till distriktsförest. O. N. Thomson, Kristianstad.

Sönd. den 19 jan. 1908 håller Flens missionsförsamling sitt årsmöte. Nyberg från Oxelösund och Malmöf, Vingåker, ha lovat komma till mötet.

Missionsföreningen.

8

er
rs

re-
ill

or-
av
if-

en
na-
om
att
na.
re,
åt-
ing
om

orfi

e i
den

och

ort-
na-
om,
ed-
is-

est

ing
ker,

Både
att
om
på e
som

N

P

högr
Gud
prof
äro,
derat
det
Om
av F
Vardi
ligen

ämbe
saml
härli
ovär
alla
ara
en r
Både
att
om
på e
som